

СТАНОВИЩЕ

за

конкурс за „професор“ в научна област „хуманитарни науки“,
направление 2.1 „Филология“ (руска литература на XX и XXI век),
Славянски факултет, катедра “Руска литература”,
СУ “Св. Климент Охридски”,
обявен в „Държавен вестник“, бр. 53 (18/06/2013)

1/ Данни за конкурса

Обявеният конкурс за професор по руска литература на XX и XXI век отговаря на всички изисквания на Закона и Правилника, като не са констатирани никакви процедурни нарушения. Единственият кандидат, Ренета Ванкова Божанкова, е представила всички необходими документи за провеждането на конкурса в срок, спазвайки изискванията на Закона и Правилника.

2/ Данни за кандидата

Ренета Ванкова Божанкова има богата професионална и творческа биография. Тя е завършила руска филология в СУ «Св. Климент Охридски» с втора специалност английски език през 1986 г., а през 1987 г. е назначена за асистент по руска литература, катедра “Руска литература” на Славянския факултет на СУ “Св. Климент Охридски”. През 1991 г. е зачислена на свободна докторантура, а през 1995 г. защитава успешно дисертационния си труд. През 1992 г. е повишена в старши асистент, а през 1995 г. става главен асистент. От 2002 г. Ренета Божанкова е доцент по руска литература в същата катедра. Участвала е в професионална мобилност в Европейски център за съвременни езици – Грац, Австрия, както и в специализация за повишаване на квалификацията на преподавателите в Софийския университет по «Приложение на компютърните технологии в хуманитарните науки» към Факултет по математика и информатика.

Ренета Божанкова е ръководител на катедра „Руска литература“ от 2011., а преди това е била два мандата Заместник-декан на Славянския факултет. Тя е особено активна в областта на въвеждането на електронното обучение в Софийския университет, може да се

каже, че тя е един от пионерите в тази област в сферата на филологическите науки. От 2009 г. до настоящия момент е член на УС на Интегралния Център за електронно обучение, а от 2009 е Университетски координатор за дистанционно, електронно обучение и учене през целия живот. Ренета Божанкова е и координатор по програма „Еразъм” на Факултета по славянски филологии вече десет години.

Ренета Божанкова е един от основателите и понастоящем член на редакционната колегия на електронното списание на Факултета по славянски филологии на Софийския университет “Littera et Lingua”, както и заместник-главен редактор на “Списание на Софийския университет за електронно обучение”, преобразувано в “Списание на Софийския университет за образователни изследвания”. Тя е и главен редактор на списание „Болгарская русистика”, както и член на редакционния съвет на испанското научно списание по русистика Cuadernos De Rusística Española (**CRE**).

3/ Описание на научните трудове

Кандидатката участва в конкурса с една монография, *Хоризонти на дигиталната литература* и със 39 научноизследователски студии и статии. Освен това тя е представила и два речника и един учебник в съавторство, както и две научни рецензии. Ренета Божанкова е и научен редактор и съставител на девет научни сборника и тематични броеве.

Монографията *Хоризонти на дигиталната литература*, издадена от Университетското издателство през 2013 г., се състои от 320 стр. и изследва един много интересен аспект на съвременната дигитална литература, а именно тази част от нея, която се създава на кирилица в Интернет. Вече има много разработки по въпросите на дигиталната литература, особено тази в Интернет, но броя на тези, които анализират литературата на кирилица са твърде оскъдни. Ето защо трудът на Ренета Божанкова има пионерски, новаторски и приносен характер и значение не само за славистиката, но и за другите полета на филологическите науки днес. В отделните глави на монографията, Ренета Божанкова проследява както отделните фази от развитието на дигиталната литература, така и жанровите особености на тази литература, като анализира подробно киберпоезията, блоголитературата и различните литературни мултимедийни проекти, пречупени през

призмата на постмодерните теории за хипертекст и културната картография. Особен интерес представлява определянето на този вид литература като „трансмедия“ и анализът на творби от съвременни руски автори, които отразяват този нов дигитален свят, макар и да използват традиционната печатна книга, като Виктор Пелевин, който през последните двадесет години е едно от най-нашумелите имена на литературната сцена. Божанкова определя новия начин на писане, който Пелевин и другите писатели от края на двадесети век използват като комбинация от ”носталгия – митология - технология, поставени под общия знаменател на иронията“, като показва убедително какво огромното влияние имат новите технологии върху литературната продукция от последните две десетилетия.

Представените статии и студии могат да се групират в няколко тематични и жанрови кръга. По-малката част от тях, осем на брой, са посветени на класиците на руската литература Гогол, Толстой и Чехов, както и на едни от големите руски писатели на двадесети век, Булгаков, Бунин и Набоков, както и автори от най-новата руска литература като Б. Акунин, Д. Кузмин, Т.Голстая, С. Минаев, Л. Горалик и др. В повечето случаи поглед на изследователката е насочен към съвременните проекции на тяхното творчество и ефектът на дигиталните технологии. Друга по-малка част от статиите са посветени на създаването и използването на дигитални ресурси в преподаването на литература и руски език.

Най-голямата част от статиите изследват различните аспекти на дигиталната литература на кирилица в Интернет. Особено важно е, че Ренета Божанкова не публикува своите статии единствено в строго научните сборници и списания, но и като изявен специалист в областта на дигиталната литература е канена да публикува експертни мнения по тези въпроси и на страниците на „Литературен вестник“, списание „Литературата“ и списание „Панорама“, което допринася за въвеждането на термините и проблематиката на дигиталната ера сред широкия кръг от хуманитаристи – изследователи, преподаватели и всички други читатели на тези издания.

С всички тези публикации Ренета Божанкова се очертава като един от най-компетентните специалисти в славистичния свят в тази толкова бързо развиваща се област от изследванията на метаморфозите на литературата в епохата на Интернет.

4/ Научни приноси

От казаното по-горе, става ясно, че Ренета Божанкова има най-голям принос към развитието на литературната наука в областта на изследванията на дигиталната литература. Тя е българският изследовател, който постави дигиталната литература на кирилица на литературната карта в България, като предлага и обстоен анализ на хипертестуалността по отношение на Интернет текстовете, написани на кирилица, което е безспорен принос. Интерес представлява и съпоставката между книжния и дигиталния хипертекст, който често се превръща в хипермедия.

Внимателното теоретично и диахронно проследяване на процесите, които през последните 10 години превърнаха киберкултурата в неотменна част от литературната сцена, е един от най-важните приноси на кандидатката. Монографичният труд, както и придружаващите го статии, задават не само теоретичния апарат, но и терминологичния апарат, който ще е от голяма полза за всички български изследователи, които се занимават с тези въпроси.

Освен основния фокус на изследване, Ренета Божанкова отделя и специално внимание на проблемите на рецепцията на преводната литература, свързани с междукултурните трансфери, особено между славянските литератури и култури. Тя е една от първите, които насочиха и вниманието към необходимостта от попълване на този сегмент в Интернет, който използва текстове на кирилица и важното място на електронните библиотеки и хранилища.

Един от по-малко разработените проблеми, но отново с приносен характер, е изследването на езика като виртуална граница и на опитите за преодоляването ѝ в литературата чрез ефектите на полиезичието и използването на различни графемии.

Тук трябва да отбележим и приноса на Ренета Божанкова в изучаването и анализирането на влиянието, което оказват някои от най-големите имена на руската литература като Толстой, Гогол и Чехов върху съвременната руска литература. Направен е и обстоен анализ на тяхното «битуване» в Интернет, като се предлагат и начини за интензифициране на това присъствие.

За безпорния принос на Ренета Божанкова към разработването на полето на дигиталната литература говори и големият брой цитирания на нейните изследвания – над 50. Показателен е фактът, че те са не само от български учени, но и от други слависти. Това е показателно за авторитета, с който се ползва кандидатката, сред изследователите на кирилизирания сегмент на Интернет литературното пространство.

5/ Преподавателска работа

Преподавателската работа на Ренета Божанкова, която е във всички образователно=квалификационни области – бакалавърска, магистърска и докторска, се отличава с иновативност, отвореност към нови теми и методи на преподаване и търсене на непрестанна актуализация на постигнатото. Четените от нея курсове са още едно доказателство за широтата и задълбочеността ѝ като учен и уменията ѝ да прилага теоретичните разработки и новите медии в практиката на преподаване на литература и чужд език. Трябва да се отбележи, че тя е подготвила двама докторанти, от които един вече е защитил успешно.

6/ Заключение

Въз основа на всичко изложено по-горе, мога категорично да заявя, че Ренета Божанкова, като единствен кандидат в конкурса за професор по руска литература на XX и XXI век към катедра „Руска литература“ на Славянския факултет на СУ „Св.Климент Охридски“, отговаря на всички необходими изисквания за заемане на тази академична длъжност и горещо препоръчвам нейното избиране за професор по руска литература.

София, 11.11.2013 г.

проф. д-р Мадлен Данова